

Országlátó

Református pedagógus identitás utak

A Református Pedagógiai Intézet tanárcsere-látogatás programjának rövid áttekintése

A program célja

A program az erdélyi, partiumi és anyaországi református középiskolák tanárainak ad lehetőséget arra, hogy egymás iskolarendszerét, nevelő és oktatómunkáját minél jobban megismerjék. Ilyen módon kicsiny részt szeretnének vállalni a hétköznapi magyar-magyar diplomáciában. A program mindezt empirikus és empatikus módon teszi: a vendégtanár szinte „leköveti” a fogadó iskola tanárainak szakmai feladatkörét, életét.

A program célja, hogy segítsen megismerni a két eltérő tanügyirányítási rendszerben kialakult alternatívák lehetőségeit és az egymásra hatás révén újabb ötletek születését segítse.

A program résztvevői

A tanár-cserelátogatáson az Erdélyi valamint a Partiumi Református Egyházkerület 9 gimnáziumából, valamint a magyarországi református középiskolákból vesznek részt pedagógusok. Egy iskolába egy látogató tanár érkezik, az (időben eltérő) cserelátogatás során a fogadó iskola egy tanára viszonzza a tanulmányi látogatást.

Egy látogatási időszakban 3-7 pedagógus cserelátogatása tűnik reálisnak.

Mivel a két iskolacsoport számban eltér, így a program arra törekszik, hogy egy négy-öt éves periódus alatt minden magyar református középiskola legalább egyszer vegyen részt a programban; ez alatt az idő alatt az erdélyi és partiumi református középiskolák legalább háromszor küldenek látogató tanárt.

A program koordinációját a budapesti és a kolozsvári Református Pedagógiai Intézet (RPI és RRPI) egyeztetve végzi. A program finanszírozásában a résztvevő iskolákon túl a két pedagógiai intézet az OGO (Stichting Ondersteuning Gereformeerde Onderwijs in Oost-Europa) holland alapítvány pénzügyi támogatásával vesz részt.

(A program fejlesztése során a korábbi években már óvodapedagógusokra is kiterjesztettük a látogatásokat.)

A program szakmai tartalma, tevékenységek

A látogatás az iskolai munka és értékvilág minél alaposabb megismerésére irányul. A programot a fogadó iskola a vendéggel egyeztetve szabadon állítja össze. Az RPI azt javasolja, hogy a látogató elsősorban óralátogatásokon, hitéleti alkalmakon, értekezleteken, iskolai tanórán kívüli programokon, tanárokkal, diákokkal, a gyülekezet képviselőivel való találkozások, beszélgetések alkalmával gyűjtsön tapasztalatokat.

A program könnyen adaptálhat szakmai elemeket a tanárárnyékolás (teacher shadowing) módszertanából. Bevált gyakorlat, ha a látogató mellé társtanárt állít a fogadó intézmény, aki a vendéggel lehetőleg azonos szakterületen dolgozik. *(Nem szükséges, de lehetséges, hogy a társtanár viszonzza a látogatást).*

A program nem teszi kötelező elemmé, de szerencsésnek tartja, ha van arra lehetőség, hogy a látogatótanár előadást, beszámolót vagy tanórát tartson (pl. saját kutatási területéről, az erdélyi magyarság helyzetéről, kultúrájáról vagy iskolájáról, gyülekezetéről).

Az eddig kialakult gyakorlat alapján sok iskola szervez városnéző programot, rövid kirándulást a környékre, esténként pedig több helyütt szokás, hogy a látogatótanárt kollégák vagy a lelkipásztor látja vendégül vacsorára, esti beszélgetésre.

Az RPI és az RRPI azt kéri, hogy a program összeállításában a fogadó intézmény vázoljon fel egy témajavaslatot, egyeztessen a látogató kollégával. Kérjük, hogy a látogató pedig bátran mondja el terveit, elvárásait (és azt is, ha netán túlszűfoltnek érzi a programot).

A szervezők arra törekszenek, hogy a magyarországi látogatáshoz lehetőleg kapcsolódjék egy RPI-s szakmai képzés, fórum, konferencia is.

Az RPI és RRPI igyekszik úgy szervezni a látogatást, hogy az lehetőséget adjon a külső-magyarországiak nemzeti ünneplésében való részvételre is.

A szervezők kéri, hogy a látogatás tapasztalatait a küldő iskolában is tegyék közkinccsé, pl. tanári értekezlet, beszámoló formájában.

Szakmai beszámoló

A programról az RPI egy 2-3 oldalas szakmai összefoglalót kér, lehetőleg a látogatás után három héten belül. A szakmai összefoglaló javasolt tartalmára néhány példa:

- A szakmai látogatás legfontosabb programjai, látogatott órák száma, tevékenységek
- Az iskola értékrendjének, református arculatának megtapasztalása
- A tanár-diák kommunikáció és együttműködés sajátos jegyei, eltérései
- Az iskolaszervezés, tantervi kérdések szembeötlő különbségei
- A tanügyi rendszer néhány jellegzetes eltérése
- A pedagógus élethelyzet azonosságai és eltérései
- Felvetések, javaslatok, a jóindulat és a „másik látás” jegyében
- Személyes benyomások, élmények
- Hasznos, továbbadható tapasztalatok jelzése
- Javaslatok a program fejlesztésére

A tanárcsere-programról az RPI egy részletesebb munkanapló alapján továbbképzési igazolást állít ki.

Utazás

Az utazást Kolozsvár és Budapest között személygépkocsival illetve mikrobuszal szervezzük. Tapasztalataink szerint így az utazás is lehetőséget teremt kapcsolatépítésre, tapasztalatcsere-re, reflexiókra. A beszállási – leszállási pontokat az utazás tervezése során pontosítjuk.

Költségek

A cserelátogatás során a fogadó iskola állja a látogatótanár szállásának, ellátásának költségeit.

A szervezéssel kapcsolatos költségek az RPI-t és az RRPI-t terhelik. Az utazás költségeihez az OGO támogatása is hozzájárul.

A belső-magyarországi iskolák az erdélyi, partiumi látogatás során hozzájárulásukkal részt vesznek az útiköltségek fedezésében.

A program eddigi ütemei

	Időpont	Célterület	Résztevők
	2007. augusztus	Erdély	RPI igazgató
1.	2008. október	Erdély, Partium (<i>RPI előadói körúttal</i>)	8 fő
2.	2009. február	Magyarország	4 fő
3.	2010. február	Magyarország	7 fő
4.	2010. március	Erdély, Partium	6 fő
5.	2011. január- február	Magyarország	7 fő
6.	2011. március	Erdély, Partium	6 fő
7.	2011. március	Erdély, Partium (óvodapedagógusok)	9 fő
8.	2012. április	Magyarország	7 fő
9.	2012. október	Erdély, Partium	4 fő
10.	2015. február	Magyarország	3 fő
11.	2015. március	Erdély, Partium	5 fő
12.	2016. február	Magyarország	
13.	2016. március	Erdély, Partium	

(Ahol külön nem tüntettük fel, ott a résztvevők középiskolai tanárok.)

A programhoz kapcsolódó konferenciák

2010. február 5-6.	Rendezni végre közös dolgainkat...	Keresztyén pedagógus konferencia, Tatabánya
2011. február 4-5.	Hitoktatás – a következő évtized	RPI konferencia, Budapest
2011. március 18-19.	Médianevelés	RRPI– OGO – RPI konferencia, Kolozsvár
2012. április 20.	A médianevelés erőterében	RPI konferencia, Budapest
2015. február 6.	Ankét az OFI vezető szaktanácsadójával és a tankönyvfejlesztés szakmai felelősével.	Budapest Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
2016. február 12.	Szakmai megbeszélés a Reformáció 500 Emlékbizottsággal	

Budapest, 2016. január 11.

Összeállította: Márkus Gábor
RPI pedagógiai szakértő